

V tisk, četrti in sedmi
tiskaja in volja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vsa leta 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
Za vsa leta 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . .
za četrt leta 2 . . . 60 . . .

Vrednisto in opravnost
je v gospodkih ulicah
(Harringasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaila:
Za navadno drestopao
vrsto se plačuje
6 kr., če se natisne ikkrat.
5 kr., če se tiska 2krat.
4 kr., če se tiska 3krat.
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (štampelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopolni naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 19. V Mariboru 13. februarja 1869. Tečaj II.

Mariborska volitev.

VI.

Ne vsakdanja, vendar pa le zelo navadna pušica, ktero nikdar zaru-
javelo vsaj pri volitvah naši nasprotniki poiščejo v svoji stari ropotarnici,
je sumnja, da narodnjaki delajo iz gole sebičnosti, častilakomnosti in dobič-
karije. Tako zopet beremo v „Marb. Z.“: Oni možje, ki v „Sloveniji“ na-
narodnih služeb in časti za-se tirjajo, lahko se odpovedó državljanski svo-
bodi, saj upajo, da jih bo nova dežela odškodovala.“ To očitjanje že samo
na sebi dovolj zaznamuje naše nasprotnike: Kdor vsako delo, vsako gibanje,
vsako besedo svojega bližnjega vedno le meri na tako umazanem vatlu,
kakor je pričujoči, kaže jasno in umljivo, da ne vé kaj je navdušenje za
vzvišeno idejo, kaj je ljubezen do domovine in očetnjave, in lastnosti kakor
so: sebičnost, častilakomnost in dobičkarija padajo z vso težo na očit-
valca nazaj. Dvakrat gnjusobno pa je tako očitjanje, če se ogledamo
v vsakdanje življenje. Kako je s službami za narodnjake, naj nam kaže edini
poslanec g. Herman, ki se je vkljub vsemu zaupanju, ktero je ljudstvo vedno
do njega imelo, vsej delavnosti in natančnosti v službi vkljub, prezrl pri novi
organizaciji, a ne le prezrl ampak celo prestavil v okoliščine, ki so ža-
lile narod, iz čegar srede se je vzel in žalile načelo ustavno izrečene ravn-
pravnosti jezikove; za enake izgleda bi ne prišli v zadrege; naj zadostuje
navedeni in pristavek, da se zlasti na mejah more javno in odločno za na-
rodnjaka pokazati le mož, ktereja je narava in odgoja obdarila z velikim
zakladom značajnosti, darežljivosti in zatajevanjem samega sebe. Tako pri
nas Slovencih in Slovanih sploh. A kako pri Nemcih, med ktere se vštavajo
naši tukajšnji nasprotniki? Tam je imelo drevo, na katerem rastejo službe in
časti, zadnje čase bogato letino in vetrovi so nemški stranki tako ugodno
pihali, da so zrele časti in službe Nemcem same od sebe v naročje padale
— s čemur pač nočemo reči, da bi gospodje Nemci sami ne bili prav pridno
tresli plodnega drevesa. Čegavi so Herbst, Giskra, Berger, Banhans, Streh-
mayr itd. itd., ki so postali iz „ljudskih mož“ nositelji viših in najviših slu-
žeb? Ali ne beremo vsak dan po nemških časnikih, da so vladne službe
vse količkaj vredne glave pobrale iz državnega zbora, ktereja bi bilo treba
po direktnih volitvah z novimi močmi regenerirati? In koliko se mora tako
česčenih mož iz naših vrst naštet? Ako se imenuje Klun, je to dokaz
proti našim nasprotnikom, kajti Klun, je stopil v službo še le po od-
padu od narodne stranke; za odpad od svojega prepričanja pa naši na-
rodnjaki ne marajo tudi najviše službe! zlasti pa je naš kandidat ne mara
pod nobenim pogojem!

Predno se obrnemo k našemu kandidatu in lastnostnim, ktere naši
nasprotniki od njega tirjajo, moramo zaradi raztrošenih laži opomniti, da
kandidat slovenske stranke g. dr. Dominkuš sam ni nikdar in nikjer poskušal
volilno gibanje voditi in na svojo osebo navezavati, da je namreč volilnemu
odboru naravnost izrekel, da bi mu le tedaj bilo mogoče poslanstvo z notraj-
nim prepričanjem prevzeti in se z veseljem posluževati poslanskega poobla-

stila, ako bo volilni okraj brez njegovega presredovanja izrekel, da mu za-
upno izroča v roke nekoliko svoje osebe — parlamentarno zastopanje. Tako
spoštuje narodnjak svobodne sklepe svojih volilcev in le od takega se je
nadejati, da jih bo spoštoval tudi potem, ko bo imel svoj mandat v žepu.
Nasprotni kandidat pa je takorekoč poplaval volilni okraj s pripovedovanjem
o zaupanju, ktero stavi ljudstvo v njegovo osebo. Kaj pa da so dokazi tega
zaupanja žalostni in na krivi podlagi kakor vsa nasprotna agitacija. Nemški
kandidat izpeljuje ljudsko zaupanje iz tega, da ga je volilo okrajno zastopništvo
mariborsko za svojega predsednika.

In to si upa slovenskim kmečkim srenjam pripovedovati,
kakor da bi ne bilo znano, da je vsa postava o okrajnih zastopih potegnula
ljudski in dušni večini iz rok kmečkim srenjam vso navadno
pravo iz rok in jo izročila mestom, večidel tujemu velikemu posestvu in
obrtijstvu, kakor da bi ne bilo znano, da se je iz mariborskega okrajnega
zastopa slovenska beseda in slovensko pismo pregnalo, kakor da bi ne
bilo znano, da kričaji tega zastopa in deželni zastop sam spoznava veliko
napačnost teh zastopov in krivico, ki se slovenskim kmečkim srenjam v njem
godé, da pa izročito samo za to noče nihče izmed „liberalne“ nemške
stranke nasvetovati, pa bi se slaba postava popravila ali odstranila, da ne
bi dobile slovenske kmečke srenje svoje naravne pravice in veljave v teh
zastopih. Zaupni mož okrajnega zastopa mariborskega
ne more biti zaupni mož slovenskih okoličnih kmetov,
in njim nasproti bahati se s tem zaupanjem, kaže ali veliko nepremišljenost
ali pa misel, da je slovenski kmet preneumen, da bi to razmerje spoznal. —
Na dalje se oklicuje g. Seidl na zaupanje graškega deželnega zbora. Tudi
to ga ne more priporočati Slovincem, ki vedó, da je graški zbor naše za-
stopnike zasmehaval, naše tirjatve pa preziral, in ki v 8 letih nima ničesar
pokazati, kar bi bil storil za Slovence. — Čo konečno nemški kandidat po
svetu razgláša, da ga je nemška vas Kamnica za svojega župana izvolila, ne
more nas to spraviti na kolena pred njega, kajti v vsaki vesi mora biti
nekdo prvi in dostokrat je tisti, ki največ kriči in terorizira. — Po vsem tem
je tudi gledé priprav k volitvam naš kandidat nemškemu za nekoliko sežnjev
naprej — mož, ki ljudsko mnenje ne le v besedi, ampak tudi v dejanji
spoštuje, ki je zatorej pa tudi ljudskega zaupanja vreden, kakor ne kmalu
kdo. —

Tiskovna pravda „Slov. Naroda.“

(Dalje.)

Po dokončanem govoru g. drž. pravdnika je še enkrat dobil obto-
ženec Tomšič besedo in blizo tako-le govoril: „Jaz sem tožniku prav hvaležen,
da se je mojega naroda tako spoštljivo spominjal in le obžalujem, da g.
tožnik poštenost, ktero prideva vsemu narodu, moji malenkosti tako dosledno
odreka. Kar se tiče podlage, na kateri je g. tožnik denes svoje razloge raz-
vijal, trdim, da je neveljavna. G. državni pravdnik še vedno stoji na svoji

Listek.

Črčkarije iz Londona.*)

2. februarja.

Doma v Avstriji imate zdaj noroveseli karnaval in plešete. Dunaj
in Praga slovi po celem svetu, da ima najlepšo godbo, ter Dunajčani in
Čehi ali Avstrijanci sploh kot najboljši plesalci: se vé da ta slava naši Av-
striji ne mine. „Felix Austria musica et chorea!“ zakaj še tega prigovora ni
kteri diplomat ali zgodovinar avstrijski rabil? Kako bi Avstrijani brez mu-
zike in plesa živeli, ni si misliti mogoče; gosti in plesati, to je conditio sine
qua non za življenje, torej ni boljšega časa nego je karnaval; ko doide, je
vselej Avstrija srečna.

„Ked' umrem, ležat' budem,
Proto si já plesat' budem.“

Kakor se gode, tako se pleše; in zato niso li največi možje v Av-
striji Strauss-i? Ktero srce se ne brhne, in ktera pete se ne dvigne, kedar
se čaroben genij Strauss-ovih valcov in polk zasliši! Pač bi veljalo, da bi
Dunajčani že brž počeli nabirati fondov za veličasten monument prvaku
Strauss-u, le pomislite kaj bi Dunaj, kaj bi Avstrija bila, da ni Strauss-ovih
valcov in polk? — O da, Avstriji treba godbe in plesa; pa kako bi za vse
Strauss-i skrbeti mogli? res Strauss je velik in njegova kapela odlična, pa
kaj je on v primeru grofovskemu kapelniku Beustu? V Avstriji treba da vse
pleše, to je conditio vitalis; vendar akoprem cesarski dvor po Straussovi
godbi ob prilikah veselo raja, Strauss-ov genij menda nikoli kardinalske in
škofvske krvi ne gane; tako je še neslišano, da bi kteri — resnoben
domkapitel bil na muzične glase se spodbudil in zaplesal. — A glejte! kar
veliki Strauss ne more, to je mogoče večemu kapelniku Beustu: ko je ta na
svoj kapelniški oder stopil in v svojo veliko trobento zatrobil, zavrtela se je
cela Avstrija, zavrtelo se je vse, kar se Avstrije na svetu tiče, celo avstrij-
sko domače in tuje mnenje, vse se vrti po novi mogočni godbi: svoj novi

močnejši ples: grof Beustov valc zdaj pleše vse, kar ima v Avstriji kaj imena
in veljave, ali jo hoče dobiti, še celo starega papeža bi rad zvalil na svoj
takt. Beust more tega ponosen biti in posebno svoje glavne kapele na Du-
naji. Srečna Avstrija, da ima zares toliko vrle dobre godbe in plesoljub-
nega sveta. Pa zmerom ne traja dobra muzika, karnaval je tudi letos kra-
tke, zato plešite tembolj, dokler je čas, da resite največo slavo domačo! Mi
tukaj v Londonu nimamo karnavala, in plesov zato le poredko, dasiravno
nam nemške bande z italijanskimi orglarji noč in dan godejo. Angleži za
ples in plesno muziko ne marajo, in dasiravno je lansko leto slavni dunajski
Strauss v London za nekoliko tednov priromal, vendar ni Angležev za svoj
genij očaral. Angleži niso plesoljubno ustvarjeni ali odrejeni, zastonj bi bili
vsakemu arhkapelniku pokušati jih v plesoljubno omamico ali delirium salta-
tionis ugosti. Gladstone in Disraeli, to sta vam dva velika merodavna ka-
pelnika in godca prve vrste; pa kaj zato — ona dva ne godeta strankama
svojima, da bi te plesale, temuč davata samo mero, kakor jo te dve stranki
gode; zato nikdo ne pleše, ali vsakdo le tako, kakor si sam dovoljno gode.
Seveda v takšnih okolnostih lahko nas plesoljubni Avstrijani obžalujete: kako
je mogoče biti brez rednega plesa, brez karnavala v mokrotnem zraku in
dimnasti megli! Ubogi Čehi, mislili so letos v znak narodne žalosti karne-
valske veselice popustiti, pa bi li to mogoče bilo? — ne propade svoboda,
propade vse, le ples in muzika ne! plešimo dokler živimo! Karkoli vi ve-
seli Avstriji o čemernih Angležih mislite, ne obžalujte jih zato, da nimajo
karnavalskih veselice; ne, tukaj nam je boljše in prijetniše brez vsega pusto-
vanja, mi se zabavljamo po svoje brez spleen. Spleen se v resnici kakor
več Angližkih stvari na kontinentu bolj pozna, nego v domovini svoji.
Kdor ima na kontinentu spleen, naj dojde sem, da ga izgubi.

Nam karnavalskih veselice nikakor ni treba, ker nimamo nikakoršnih
postnih žalostnic — nobenega posta. Plesali smo na sveti večer in plesali
bodemo na veliki petek, kader se bodete vi postili in jokali. Zdj se tudi
ne jočemo, temuč prav kakor smejoči filozofi smejemo, zdaj je čas za pan-
tomime, čas otročjega veselja in smeha. Pantomimska doba kakor panto-
mime so Vam kontinentalčanom prav nepoznana stvar in ne vem, kaj bi vi

*) Sestavek se je po pošti zakaasil.

prvi tožbi in iz nje išče dokazov proti meni. Ako se mi hoče dokazati, da sem se res pregrešil proti vsem pregreškom in prestopkom, katerih sem tožen, mora se nazaj seči po izvornem obtoženem članku. Jaz sem tožbi napak in pomanjkljivosti dovolj dokazal, tako da sem smel po pravici pričakovati, da bo g. državni pravdnik pri svojih konečnih nasvetih segel po obtoženem članku samem.

Ne hočem ponavljati, kar sem že enkrat izpeljal, vendar moram na nekatere opombe g. drž. pravdnika še enkrat odgovarjati. Tolmačevaje izraz „zertretung“ trdi tožnik, da je slovansko teptanje od strani Nemcev 1000 let trajalo, in da je to trditev, ki kali javni mir in red. Na to tolmačenje moram še enkrat opomniti, da stojiva z g. tožnikom na popolnoma različnem polji, on izpeljuje vse samo iz svoje tožbe, jaz pa na edino pravi podlagi na obtoženem članku. K temu se moram vrnati in dotični stavek iz njega navesti. Tam beremo: „Mnilo je od tega tisočletje, kar so nas Nemci poteptali.“ Ze pred sem rekel, da je s tem stavkom povedano le datum, da pa v njem ni nikjer izrečeno, da je teptanje 1000 let trpelo. Sploh imam razlogov dovolj, da slavno sodnijo vprašam, ali ima današnje obravnavanje po zaslišanih besedah tožnikovih še sploh kako podlago. Sumljiva se mi je tožba zdela že s početka; po mojih juridičnih vednostih tožba ne sme samo zadržaja navajati, ampak mora obtožene stavke od besede do besede navajati. Jaz sem tudi sam mislil, da je zadržaj tožbe prestava onih stavkov, ki so tožbe vredni; da so stavki, ki so današnje obravnavanje vzročili, sicer le v prestavi, ampak vendar od besede do besede citirani. Po razlaganju g. tožnika temu ni tako, obtoženi stavki se niso citirali, ampak ponavljal se je le smisel obt. članka. Zatorej pred vsem prosim, slavná sodnija naj sklene, ali ima današnja tožba še kako podlago. (Na to se obtoženec vsede misl, da se bo o njegovem nasvetu sklepalo, ko mu pa g. predsednik naznani, da se bo sklepalo o vsem obravnavanju ob enem, nadaljuje). Če g. drž. pravdnik trdi, da bi bi se bil še tudi potem, ko bi bili vsi v članku pisani stavki popolnoma resnični, kalil javni mir in red, zopet g. tožnik avstrijske razmere meri s popolnoma drugačnim merilom, kakor jaz: Meni pač avstrijski narodi niso več tisti otroci, ki bi se preplašili pred prvo zgodovinsko resnico, ki bi začeli tekoj razgrajati, če se jim prebere eno ali drugo poglavje iz povestnice. Ko bi bilo trjenje g. tožnika resnično, potem bi se moralo dosledno prepovedati branje zgodovinskih knjig in napraviti velik autofač za vse povestnice. Jaz pa mislim, da so avstrijski narodi otročje črevlje, v ktere jih hoče g. tožnik nazaj potisniti, že izzuli in se povzdignili do toliko kulture vsaj, da jih resnica ne bo tlačila. Tožba trdi, da članek v „Laib. Tagblatt“ ni bil po tem, da bi sklicaval polemiko à la „tujčeva peta“. Res dotičnih stavkov v „Tagbl.“ je le malo, vendar pa tudi ti popolnoma opravičujejo našo polemiko. (Dalje prih.)

Narodno gospodarstvo.

Zlato in srebro.

(V Ptujski čitalnici govoril dr. J. Geršak.)

(Konec.)

Posebno zlato ima vse lastnosti, ktere ga pripravnega storé za občilo med ljudmi in narodi. Barva njegova je prijetna, dá se na male kose razdeliti, rja se ga ne prime, težji je ko srebro, železo ali živo srebro, v malem prostoru se torej dá lahko v daljne kraje prenašati; razen tega so njegove lastnosti v vsaki deželi, na vsakem svetu enake, avstrijsko zlato je ravno tako dobro kakor ameriansko ali japonsko; konečno pa je tudi precej redko, tako da se ni bati, da bi njegova vrednost zavoljo tega padla, če bi se od zunaj iz novega sveta veliko novo pridelanega

zlata vozilo v naše kraje. — Skoraj enake lastosti ima tudi srebro. — Da vemo koliko velja ta ali oni kos zlata ali srebra, so vlade za to skrebele, da so se vsi kosi na tanko zvagali, da se je vsakemu utisnila kakova oblika, ter da se je skoro na vsakega zapisalo koliko je vreden; zaradi tega je sprememba blaga še ročniša, ker ni prodajalcu več treba vagati košček zlata ali srebra, kterega dobi za prodano blago.

Za denar res kupujemo blago, pa kaj je vse skrito v blagu? Vsaka stvar na svetu kaže, da je nekaj človeškega dela bilo treba, da je ta stvar postala pripravna za človeško potrebo, če tudi tiste stvari pogledamo, ktere je narava na videz brez človeškega truda obrodila, p. jabelko. Pa če dalje preiskavamo v preteklosti, vidimo, da je nekdo vendar moral sadno drevo vsaditi, ga potem cepiti, trebiti in obrezovati, na zadnje tudi sad, jabelko pobrati in shraniti. Ako si torej za 1 krajcar jabelko kupim, plačujem ž njim vsa tista posamezna dela, ktera so potrebna bila, da je jablan zrastle, in še pot prodajalcu, ki ga je v mesto na prodaj pri nesel. V jabelku se torej vidi, da večidel le človeško delo kupujemo in izplačujemo z denarjem. — Še bolj jasna pa bo resnica, da mi le človeško delo kupujemo pri vsaki reči, ako pogledamo kakov časník, p. „kak slov. časopis“, „Correspondenz itd.“ — Za mali denar dobim tú veliko novin, izvem, kaj se po svetu godi in se vem za prihodnost potem ravnati. Kako je pa to mogoče, da se velik list lahko tako cenó proda? To se nam nemogoče zdi, ako premislimo, koliko dela je bilo treba, da se je le 1 list tiskal. Treba je bilo najprej črk; da so se premakljive črke napravile, je že bilo precej rudnega dela v zemlji treba, koder so svinec itd. kopali, ter potem črke lili. Bilo je dalje treba zbiranje novin od vseh krajev, prenašanja teh novin v tisto mesto, kjer se je zaznamovani časník tiskal, sestavljanje črk po sestavljavcu, potem tiskanje, razpošiljanje itd.; zadnjič pa listonoša pri nese celi lepi list in nam ga izroči. —

Tu je delalo pri majhnem časopisu že sila veliko rok, in vsaki delavec hoče plačan biti. Kako pa bi le mogoče bilo spraviti kedaj časník na svitlo, ko bi jaz neposredoma moral vsem tem delavcem vsakemu posebej dati kakovo reč, ktero on ravno potrebuje, da mi k časníku pripomore, kterega jaz potrebujem? — Delo bi se ne dalo nikoli združiti, ko ne bi imeli še ene stvari, ktero vsakdo spozna za občno blago, za edino občilo, in to je ravno zlato in srebro. (Da še namesto njega baker ali papir nastopi, ima svoje druge razloge, ki ne spadajo sem).

Zlato in srebro je torej tisti veliki pripomoček, tisto sredstvo, tisti stroj, na katerem nam je mogoče različna dela zediniti, ali pa tudi razdijati, kakor nam je treba. Ako prejmem časník v roke, imam ga ravno tako v svoji lastnini, ko bi nalašč za me bil narejen. Ker jih je pa 100 in 100, ki tudi potrebujejo ta časník, mi ni treba samemu vse plačati, temuč mi se razdelimo med seboj v to nalogo, da vse delavce plačamo, ki so ta časník spravili na svitlo; s tem le vsak plača majhen del zaslužka vsakega delavca. —

Če pa z nekoliko goldinarji toliko delavcev plačam, pomislimo še le koliko dela se izplača črez leto s 1000 gld., kteri se morebiti 100krat preobernejo. — Denar torej polajša občevanje in združenje ljudi, kakor nobena druga mašina ne. —

Dasiravno pa to previdimo, vendar učeni in visoko cenjeni narodni gospodarji niso o denarju tako mislili, kakor sem tu razložil. Tako je pa slavní J. St. Mill na Angležkem trdil, da denar ne zastopuje nobeni človeški potrebi, da je na svetu brez vsega razloga, da dežela z denarjem ima le to prednost pred deželo brez denarja, da se laže blago spreminja, kar pa ni tako posebno važno. — Ali na to moram odgovoriti, da postavim voza res ne moram pojesti ali popiti ali se ž njim obleči, pa voz mi vendar veliko pripomore, da spravim stvari od enega kraja v drugi.

mislili, ako bi Angleže videli, kako se teh iger veselijo. Na kontinentu so „Clown, Harlequin, Pantaloon in Columbine“ le komaj iz knjig znana stereotipna imena, samo kakšen potujoči cirkus pokaže Clown-a in Harlequina, kakor on živi in se giblje, pa v angleških pantomimah vlada ta četvorica v vsi svoji bedasti odličnosti. Vendar kar se Clownov, Harlequinov in Pantaloon-ov tiče (Columbine tudi ne izvemem), nikakor niso po mojem okusu, in zavolj teh osebnosti bi nikoli za angleške pantomime dobre besede ne vedel, pa ker se prav dramatične predstave tiče, je ta nekoliko zanimiva. Pantomime angleške so za otroke, mlade in stare in za vse, ki si čudežen svet otročjih sanj in orijentalške fantazije ogledavati želijo. Omeniti mi je treba poprej ko več o angleški pantomimi govorim, da so na Angležkem mnogo priljubljene tako imenovane „Fairy-tales“ ali čudežne povesti za mladino; del otročjega odgojavanja je, otrokom takšne povesti pripovedovati in čitati, in neštevilne so zbirke „nursery-tales“, povesti za otročjo ognjišnico. Angleži imajo zato mnogo narodnih povesti te vrste, pa vendar najrajši čitajo čarobne arabske povesti „Tisoč in ena noč“, zbirko Grimmovih nemških povesti in njezne Anderson-ove. Te knjige se tukaj v vsaki bolj odlični hiši nahajajo, in ni otroka, ki bi ne poznal Cinderelle (Aschenputtel) ter srečnežev, princov in princesinj, čarobnikov in čudežnih stvari, ktere je le vroča arabska fantazija izmisliti mogla. Na koliko radost so takšne povesti otročji domišljiji, moremo si misliti, ako se na svoja otročja leta spominjamo in smo imeli priliko enacih povesti slišati; pa otrokom na kontinentu si je vse to treba le v domišljiji ogledavati. Anglež je prepraktičen, da bi samo s tem bil zadovoljen, njemu treba teh stvari tudi z telesnimi očmi gledati. Angleška pantomima ima tedaj nalogo, vse te domišljije in čudeže v največji sijajnosti dramatično predstavljati, in kar bi se inače le sanjarijsko misliti moglo, v istini pokazati. Pantomimska scenarija, mašinerija in vsa maskarija je zato sijajna in vsakemu navadnemu gledavcu čarobna, nevednemu čudežna. Ne predstavljajo se samo palače orijentalških sultanov in princov, temuč tudi čarobni gradovi genijev, elfov in takšnih polbožanstev pod zemljo in na zemlji v vsi mogoči bliščobi; „faires“, elfe, ali vile lepotic pokazujejo se v vsej svoji krasoti čudotvorce, zdaj v svojih dijamantnih gradovih,

zdaj na zelenih vrtilih, jezerih in šumečih vodopadih; zdaj plešejo kolo, zdaj se pečajo z ljudmi na srečo in veselje ali v pogubo, zdaj se veselé sedeče na kronah cvetlic, ki so jim na veselje se v trenutku iz dna se podignile in razcvetele, zdaj zopet se hladijo med vodopadi v krasno razstavljenih grupah itd. Pa dojdejo na oder tudi vseh vrst monstri in grdobe, ti nekteri v strah, škodo in pogubo, drugi zopet za kakšno koristno svrho ali v srečno rešenje, da se zopet v prince in princesije na obče veselje gledalcev pretvorijo. — Pa bogme, ne menim, da bi pantomime popisaval, slaba bi mi zato mogla biti hvala; reči le hočem, da Angleži so v teatralni mašineriji za predstavljanje čudežnih prizorov do takšne popolnosti dospeli, da jim ni para; edino v Parizu v Theatre de la Port-Saint-Martin sem tako sijajno scenarijo videl.

Pantomime se igrajo v Londonu in po vseh mestih angleških skoro v vseh najboljših in slabih teatrilh neprenehoma, razven nedelje vsak dan počenši od Boxing-Day ali Štefanovega zmerom naprej. Eto nam zabave mesto karnavala: otroci se svojega časa veselé, zakaj bi se tudi mi ne ž njimi, bolj stari otroci, in koga bi ne veselilo se v sedajnem meglemen vremenu londonskem, v otročja leta zamisliti! — Pa londonske pantomime se tudi že počenljajo z otroci starati, tako da jih mnogo je najbolj primer nih vam že znanim „the girls of the period“ in „the young-men of the period“ (mladim možkim sedanje dobe), „the girls and the ladies of the period“ (deklad in gospe modre), se v letošnjih pantomimah tudi v najboljših in znamenitih teatrilh kot modeli na odrih predstavljajo, bodi si v kterikoli namen, zanimivo si jih je ogledati. Tudi „ballet“ pri londonskih pantomimah se že hoče po pariško odlikovati in počenja biti starim otrokom najbolj vabljivi del v pantomimi. Angleži so gledavci, kar se jim iz kontinenta donaša, si ogledajo, naj se jim dopada ali ne. Lansko leto je priromal v London iz Pariza slavnoznani „cancan“, se ve da je bilo proti „škandalu“ vika in krika Vendar zato so bili dotični teatri nagnujočeni. Mislim, da temu bedastemu in noremu plesu je tudi pariška izložba dobra propaganda bila; Angleži so na veselam kontinentu res kaj posebni čuki. Ob času pariške izložbe sem imel priliko jih v Parizu opazovati in nahajal sem teh doma resnobnih moralistov

Kaj pa bi bilo ko bi vsi vozovi naenkrat zgnili s sveta? Človek bi si pomagal s konji, osli in s svojimi plečami, da bi prenašal svoje pridelke v druge kraje na prodaj, namesti ko dosihmal prevažal. Malo teže bi bilo živeti, pa živeli bi vendar. — Ali kaj pa bi bilo ko bi enkrat vse zlato in srebro zginilo iz sveta, ko ne bi denarja več imeli?

Takrat pa bi nikdo več ne mogel s svojim žitom ali krompirjem plačati časopis, ktere ga želi brati, ali igralca, ktere ga se veseli videti na odru v gledišči. Sprememba pridelkov bi čisto morala nehati, ker ne bi drugega našel, ki bi ravno to potreboval, česar jaz preveč imam; velika mesta bi morala propasti, trava bi tam rasla, kjer se zdaj na Dunaji različna zastopništva razgovarjajo o blagru celih narodov. —

Zlato in srebro je torej človeškemu občevarju, društvenemu telesu to, kar je našemu telesu zrak; brez zraka zaostane celo delovanje tudi drugih še tako krepkih udov.

Predno ko ta razgovor o zlatu in srebru zapustimo, naj omenim še le eno važno prikazen, ktera je tehtnega opazovanja in premišljevanja vredna; namreč to, da je zlato in srebro onod naj boljši kup, kjer so zemeljski ali izvirni pridelki najdražji, in da je naopek denar tam najdražji, kjer so izvirni pridelki najcenejši. — Na Angležkem je posojila dobiti za 2 ali 3⁰/₀, pšenice pa ne spod 8—10 gl. vagan; pri nas je denar že draži, pšenica pa bolj k ceni. Tam je obrtnost sila razvita, pri nas pa ne, tam si kmet boljše stoji, ker izvirne pridelke dražje prodava, obrtniške pridelke pa k ceni kupuje; pri nas je pa to naopak.

Ako hočemo toraj denarja imeti, to je, ako hočemo društveno življenje med seboj pospešiti, moramo se obrtnosti lotiti; potem bo tudi denar sam od sebe priromal v naše kraje, ker vsaka reč želi priti na tisti kraj, kjer največji hasen stori, v tiste roke, ktere jo vedó najbolj porabiti. —

Ker smo zdaj v kratkih obrisih videli važnost denarja ze asocijacio ljudi, bi mislil, da bo marsikteri narodnjak, kterih naš mali slovenski štajar vendar lepo število šteje, tudi svoje skušnje in opazke priobčil občinstvu, da prvaki vpeljuje tiste pote in naprave v naših krajih, po kterih bo našim ubogim Slovincem mogoče, lažje kakor zdaj si zlata in srebra, ali saj bankovcev preskrbeti, da vedno raste blagor in omika Slovencev; zato je pa treba narodno-gospodarskih društev, o kterih se lahko drugikrat pogovarjamo.

Dopisi.

Iz Opčine. 7. febr. [Izv. dop.] (O našem knjigo tržji besedi ca.) Zadnjič (list 14.) ste sprožili misel o slovanskem knjigo tržtvu. Prav čuditi se moramo, da je ta toliko važna stvar za prosveto in omiko sploh do sedaj tako zanemarjena bila. Skrajni čas je, da si tudi to stvar naši veljaki resno preudarjajo. Ako hočemo slovenskih ali sploh slovanskih knjig imeti, moramo popraševati po vseh krajih in pisariti, pa še mnogokrat nič ne dobimo. V tej stvari so naši nasprotniki drugačni močje: Nemški buchhändler-ji, in laški librari pošiljajo svoje slugе (colporteur-e) križem svetá, in se potem bahajo, da so pionirji (razširvalci) vede in omike. Kaj nebi tudi med nami se kdo znašel, ki bi knjige, se ve da s pogodbami oddal, da bi jih naše ljudstvo posebno o semnjih, kamor jih vselej dosti skup pride, kupovalo. Živel sem 3 leta v nekem primorskem mestu v Istri, a kader je bil semenj, so vselej prišli taki trgovci knjig, pa samo „laških“, ki so prodavali molitne, pa tudi take knjige, ki že kažejo z naslovno podobo, da za naše ljudstvo niso (romani od Paul de Kock-a, Eugen Sue in druge take čobodre). Slovanskih knjig pa saj v Istri na semnjih nisem videl, pa kakó tudi hočejo biti? Že v Reki je težko dobiti „hrvatske knjige“ pri bukvarjih, razen „solskih.“ Prašal sem mnogokrat bukvarje rečke po hrvatskih knjigah, a so mi odgovarali: „Se ne spleča jih držati, raje kupujemo laške, nemške, še magjarskih više prodamo nego

po največ na takšnih krajih, kamor doma prodikujejo, da je velik škandal se podajati. London postaja po vsem takem zdaj v otročjih pantomimah precej „fast“ (brhek) — in častitljivi lord Chamberlain, nadzornik za občo čednost in redno obnašanje poslal je svarilo teatralskim voditeljem, da naj se ženske igralke bolj spodobno nosijo ali oblačijo, češ, da na takšen način, kakor sedaj počenjajo, ne more noben pater familias s svojo lepo odgojeno in čednostno rodbino v gledišče iti. Da, velik križ je s ženskami, nobene nimajo mere; ali se oblačijo da obleka ulice zajema in zapahuje, ali kot decoltee mater Evo v srečnem paradiži zavidajo. Velik križ imajo ženske! kaj jim početi da dopadajo sebi, da so po željah mladim sofistom, da se ravna po volji starim moralistom? —

London ima kakšnih 20 teatrov, imamo pa še tudi poleg pantomim, ki so zdaj vendar kakor že rečeno, glavna stvar, tudi drugih pravih dramatičnih iger, ne samo čudežnih mašinskih transformacij. Na voljo nam je dano se tudi ob prilikah gledaje in slušaje v gledišči jokati. Sedaj so v Londonu najbolj na modi sensacijske drame, da, tako sensacijske, da bi še Lessinga ko bi ta živel in v Londonu namesti v Hamburgu svoje kritike pisal, do solz ganile. Lessing bi pač v sedajnjih razmerah angležkih teatrov za umetnosti ne hvalil, ker malo bi našel svojih principov in naukov, ktere je v svojih recensijah tako odlično svetu razjasnil. Glavni namen sedanjega gledišča angležkega je, napraviti „sensacijo“ in v to sorto stori se vse, stori se največ za oko, nekoliko za uho, pa malo ali nič za um in bistro razmišljanje. Najznamenitija sensacionalna drama v Londonu je „After Dork“. V tej se med drugim predstavlja na odru podzemeljska železnica londonska, tunel in lokomotivi v teku in trušu smrtni nevarnosti, in rešitva. Tako je tudi iz francozke povesti Monte Cristo se skrpala glediščna predstava, da rahla srca v solze topi. Sheakspearove drame se precej malo igrajo, navadne burleske se še najbolj goje in pa najbolj odlikujejo.

hrvatskih.“ Glej: tako v hrvatski Rieci. A v Trstu še slabše. Tu še nobeden knjigotrgovec slovenskega jezika ne razume. Še celo poverjenik društva sv. Mohora in Matice: Šimpff — nima nijednega, da bi slovensko razumel. Kako hoče potem knjige prodajati? V Gorici je menda ravno tako; saj pred pet leti je tako bilo. Torej bi jako važno in od velike koristi bilo, da se v enem ali drugem slovenskih mest napravi velika slovenska knjigarna, da bi posebno za tako trgovanje knjig po semnjih skrbela. Pomanjkanje knjigotrgovcev slovanskih je tudi vzrok, da naši nasprotniki tako kričijo in govorijo proti našemu jeziku in narodu, in da res mislijo da nikakor knjig sposobnih nimamo. — Še samo en izgled. Bil sem pred dvema leti učitelj ljudske šole v V. kar mi med drugimi, se ve da samo laškimi dopisi tudi eden od porečkega deželnega odbora pride v katerem se nasvetujejo sledeče knjige za nedeljske šole: „Fenomeni della natura di Agostino Tozzi. Milano 1859. — Geometria lineare e. di Francesco Soave. Venezia 1818. — I segreti di don Rebo. Casale 1859.“ — Oh, sem si mislil, uboga Istra! da imaš tako učene gospode, ki te hočejo z laško mano osrečiti; v Trstu pa so cele kope prav koristnih bukev, ki jih je še nekdanj namestnik Stadion tiskati dal: „Nedeljna čitanka“, ktere se po njegovem odhodu niso več rabile in se sedaj kakor starina za 28 soldov prodajajo, pa so pred 28 krajcarjev stale. Pa ako i nočejo tih, saj imamo drugih, in mislim, da ni treba Avstriji naročevati si šolskih knjig iz Laškega.

Iz Prage, 8. febr. F. T. Razložek med Slovani in Nemci se kaže v vsakem obziru posebno tukaj v Pragi zmerom bolj in bolj. Oni ki nam Slovanom očitajo surovost, neolikanost, nesramno obnašanje itd. itd., ki se ponašajo s pridevkom „kulturvolk“, pač nikoli ne premislijo koliko slabosti imajo sami na sebi, in da je treba vselej poprej pred svojim pragom pomesti, predno se zagledajo smeti pred tujim. Tako kriče pri vsaki priliki nad „auslassungen wilder horden“, in naštevajo radostno njih pregrehe. S tem izrazem zaznamovajo posebno radi Slované. Kjer ne delajo nikakoršnega razločka, so bile „auslassungen“ izpeljane od neomikanih ljudi ali ne, vselej so le „nationale“. Svojih lastnih pregreh ne vidijo, še celo pa takrat ne, ako se godé v tako imenovanih „olikanih krogih“; in če jih vidijo, jih po svoji šegi vtaknejo v lepšo obleko. Tako na primer je bila pretekli teden tukaj neka veselica (ako se smejo škandalozne prostosti tako imenovati), ki se je imenovala „schlaraffenabend“, pri kateri je bilo, kakor mi je pravil en obiskovalec sam (Nemec), prav „gemüthlich“. Ta Nemec mi je z veselim srcem pripovedoval najnesramnejše reči, ki so se godile, od kterih bi ne mogel verjeti da se godé v 19. veku v šredi Evrope med tako nazvanimi „kulturonosi“. To kar mi je on pripovedoval, zapisati me je sram, in prepričan sem da bi vsaki bralec list nejevoljno z rok vrgel, ko bi imel kaj takega čitati. Nemški listi pa so rekli, da se sme vsako leto enkrat spodobnost prezirati in se prav „domače“ veseliti. Domače take veselice niso druge, kakor med divjaki, in še tam so gotovo bolj dostojne.

Kako se je pač od te veselice odlikovala „šibřinka“ (maškarni ples) pražkega Sokola. Tukaj se pač ni zgodila naj manjša reč, čeravno pred pustom, kteri bi se moglo očitati, da je prestopila vojnice vsakdanje pristojnosti. Lično se je obnašal vsak, čeravno pod maškaro; smem reči, daje bila ta veselica ena najsijajnejših v našem mestu. —

Letos se versté nesreče pri nas ena za drngo, komaj je potihnil glas o krvavem prigodku na vzhodni železnici blizo Hořovic, zopet slišimo o drugi, ki sicer ni tako strašna kakor ona, vendar ne manj zaznamivna za sedajne primere avstrijskih železnic. Blizo Běchovic, druga postaja od Prage na državni železnici (proti Brnu in Beču) jo je zdaj naletel hitrovlak, kteri se je izmeknil iz kolvozja. Vzrok temu je neki ta, da so se podale šine, ko je šel vlak čez mostič. Z vlakom se je peljalo več znamenitih oseb. Ranjenih je 11 in sicer konduktur smrtno, 2 težko in 8 lažje. Čas bi bil, da bi se že enkrat kaj storilo, da bi se zavarovalo take nesreče.

Politični razgled.

Državni zbor je v silo kratki seji potrdil že od gosposke zbornice skleneno postavo o tiskovnem sodništvu.

Zastran poljske resolucije, ki ima v državni zbor priti je imel dotični pododbor odbora za ustavo sejo, v kteri je poročevalec dr. Kaiser razložil, da ustavni odbor ne sprejme v prevdarek nasveta Zemialskovskega. V državnem zboru se bode samo nasvetovalo, naj odbor o poljski resoluciji zboru poročuje.

Deželni zbori se snidejo, če se sme dunajskemu listu verjeti, začetka maja meseca in imajo delati kake štiri mesece, tako da se z oktobrom zopet državni zbor odpreti more.

„Wien. Abendpost“ preklikuje vse, kar se je o ministerski krizi pisalo. Kakor so vsi preklici tega čudnega lista, tak je tudi ta, brez veljave in verjetnosti.

Minister Berger je rekel v zboru dolenje-avstrijskih državnih poslancev, kteri so nameravali zastran direktnih volitev interpelacijo staviti, da misli vlada sama državnemu zboru nasvete predložiti, kako bi se število poslancev pomnožilo in kako bi mogoče bilo do direktnih volitev priti. — Za nas federaliste to nič ne obeta. Kajti, če smo tudi preverjeni, da Slovenci po direktnih volitvah ne moremo biti v manjšem številu zastopani, kakor smo zdaj, varovati moramo vendar načelo deželne avtonomije in vsegdar glasovati zoper direktne volitve, ktere bi oblaščje deželnih zborov nikakor ne množile.

V Gradci je bila poskušnja volitve dež. poslanca iz velicih posestnikov. V tej predvolitvi so imeli tako imenovani konservativci večino.

Iz Prage se dunajskim listom piše, da si velikaši českega plemstva namesti na Dunaji, kakor sicer, izbirajo stanovališča v Rimu.

Namestništva na Českem in Moravskem imajo navloženo izdelati narodnostno postavo, ktera ima narodno ravnopravnost v Avstriji vresničiti.

Ministerstvo bode boje osnovo te postave vredilo in konečno deželnim zborom v posvetovanje izročilo. Smo pač radovedni, ali se ta vest potrdi in — kakšna bode ta narodna svoboda, kateri ima uradništvo prvo podlogo zastaviti.

V Pešti so se staroverni judje v judovskem kongresu ločili od mlajših. Brzjavno so prosili cesarja za dovoljenje posebnega shoda za svojo stranko.

Pravda zoper knjeza Karažorževića ki se še vedno vrši se čedalje bolj razteza in čedalje več dokazov se zoper njega kopiči, da je deležen uboja knjeza Mihajla. Karažoržević vse taji.

Prusija ima, da si je prvi ogenj v vzhodu na videz nekoliko potlel, precej veselja do bojišča. Pruski in francoski časopisi se lasajo če dalje bolj.

Iz Monakovega se piše, da da namerava knež Hohenlohe osnovati zvezo južnih Nemcev. Temu nasproti pak se v bavarskem časopisu bere, da bi bil Bismark južnonemškimi državam zaukazal do prvega aprila meseca vojsko pripravljeno imeti, ker Avstrija in Francoska na boj ščujeti.

V Romaniji agitacije znanega Bratiana zelo napredujejo, in so že nekoliko vspeha imele, kateri se ne ve kako daleč bo segal. Bratiano, velikoroman, kaže mnogo gibčnosti in odvažnosti. Kot prvosednik kamore, državnega svetovalstva, je znal poslance do tega pripraviti, da so ministerstvu in vladi izrekli nezaupnost. Ker vsled tega ministri na knježvo željo niso odstopili, razpustilo se je svetovalstvo. Bratiano si je vedel med deželnimi bojari, med uradniki in celo med vojsko mnogo vpljiva pridobiti. Tako ni gotovo kdo bo zmagal v novem svetovalstvu, ali miroljubno ministerstvo ali pa za vojno vneto Bratijanovo stranka.

Tudi v Carigradu je turški vojni minister Namik-paša s svojim sinom vred odstopil od svoje časti in svojega poslovanja. Vprašanje pa vendar še ni rešeno, ali bodo te menitve ministrov tudi res za dalje časa mir ohranile med razdraženimi vzhodnimi narodi in Turki. Kakor so se vojni oblaki zdaj hitro razkadili, ravno tako hitro se lahko zopet zbero. Miru, v katerem vojakov in orožja povsod štrli, ne more denes že nihče trdno verovati. —

Na Grškem je vendar zmagala stranka, ki vleče z evropskimi diplomati in hoče mir s Turki ohraniti. Ustanovilo se je novo ministerstvo s Zaimis-om na čelu. Novo ministerstvo misli udati se temu, kar je sklenila konferencija velevladstij v Parizu in pogodbo brž ko mogoče podpisati. Francoski pooblastenec konferencije Valevski se je torej vesel svojega vspeha vrnil iz Aten domú.

V Španiji so morilce governerja v Burgos-u obsodili, in sicer enega na smrt, in šest drugih na dolgoletno ječo. Da bi bil morivec menih, in pomagali duhovniki, kar so vsi časopisi prinesli, ni se potrdilo. — Tako imenovana karlistična stranka, podpirana po duhovski, si na vse moči prizadeva upor napraviti, ki bi princa Karlos-a na kraljevi prestol posadil. Tako so v Španiji še težki boji pričakovati. Upati pa je še vendar da zmagaja republika.

Španska prognana kraljica Izabela proglašala v francoskem „Moniter Universel-u“ manifest, v katerem protestuje zoper ustavodajne kortes, ki so ravno skupaj stopili. Pripravljena pa je od svoje vladarske „pravice“ odstopiti na dobro princa asturijskega.

Na Portugalskem se pripravlja vojaška demonstracija za iberijsko unijo, ali zvezo s Spanijo.

Razne stvari.

* (Mariborska volitev.) Kakor slišimo od vseh strani so prvotne volitve večidel za narodne volilne može. To zdaj povemo, ne da bi rekli, da je zdaj vse storjeno, ampak da vedo naši prijatelji, da ne delajo za izgubljeno stvar.

* (Volitve v Ljubljani) za mestni zbor bodo po razglasu občinskega predstojnika prihodnji mesec in sicer voli 3. razred 9. marca, 2. razred 10. marca in 1. razred voli 12. marca.

* (O štipendijah) ktere dobivajo učenci srednjih in slušatelji viših šol, se v ministerstvu posvetuje nova postavodajna in opravilna podlaga. V ta namen se je na c. k. namestnje in akademične senat za njihove predloge obrnilo. Pač ne bo škodilo, če se te važne dobrodejne naprave tako ustanove, da bo zlasti ena kričeča krivica odpala, ki je skoro povsod pri podelitvi vladala in se imenuje protekcija. Dostikrat se namreč ni gledalo, kdo izmed prosilcev je najvrednejši in najpotrebnejši, temuč: kdo je tega in tega priporočil.

* (Slovaška tiskarnica.) Pravila peštanskega tiskarskega in založniškega društva na delnice (akcije), kteremu so deležniki dali ime „Minerva“, so se vladi v potrjenje predložila in se bodo v kratkem razglasila. Ali bi ne bil čas in sveta dolžnost vseh slovenskih rodoljubov, da bi vsaj misliti začeli, kako, kje in kedaj bi se napravil enak, nam toliko potreben zavod tudi med Slovenci? Čas hiti neprenehoma naprej, in narodu bo treba kaj tehtnejega dati, kakor lepe besede ali zbranemu v večja društva pošiljati „navdušene“ telegrame. Narodno tiskarnico bi si lahko napravili, ko bi se hoteli možje, ki imajo prijateljev in novcev, le količjak geniti.

* (Poprejšnji francoski minister) zunajnih zadev marquis Moustier je te dni v Parizu umrl.

* („Juri s puško“) dolgočasen list za Lahone, Nemškutarje in druge nerodne ljudi začne izhajati 28. t. m., v Trstu. List se na ogled ne bo pošiljal, velja bo po pošti za 5 mesecev 1 fl. 25 kr. Vrednik g. Martelanc o njem obeta: „Čestitim naročnikom živo na srce polagamo, naj nikar ne opusté zavarovati svojega — življenja, ker nobenemu nismo porok, da od

smeha ali togote ne počí, ko bode bral „Jurja s pušo“ ki ima železno dušo, in se mu nihče ne usmili!“

* (Iz Novega mesta) se nam piše: Predpust je. Vse se razveseljuje in kaj bi se ne! Tudi naša novomeška mladež ne zaostaja za drugimi; v čitalnici in kazini se sučejo parčki pri sladki harmoniji. Kako je v kazini, ne vem; v čitalnici pa bi bilo prav prijetno, le nekaj je, kar vnetemu Slovincu srcé rani, da je namreč nemščina v razgovorih še v polnem cvetu. Žalostna pa resnična je sicer razvada, da jih je dosti, ki jim nemščina gladike teče od domače besede, pa prevelika bi menda vendar ne bila žrtva, ako bi si prizadevali vsaj pri narodnih veseljih posluževati se narodnega jezika. Plesali smo četvarko. Narekovalo se je — nemški. Vzamen si pogum, pa izrečem glasno „mi ne razumemo nemški!“ Nikar se preveč ne čudite, če zaslišite, kakšno mi je na to eden izmed plesalcev povedal: „Če ne znate, pa se naučite!“ Obstupui, steteruntque comae et vox faucibus haesit... tedaj nemščine se je treba učiti, da se sme v čitalnico! To sem v priobčil, dragi moji Slovenci, da se mi preveč ne prestrašite, če kedaj zaslišite čudno novico: „v tej ali oni čitalnici se je prepovedalo slovenski govoriti.“

* (V šolskih zadevah) je voditelj galicijske namestnije deželo v dva dela razdelil, v izhodni in zahodni del, kakor je že to bilo enkrat prej. Za zahodni del je imenovan kot šolski ogleda Oskard Andrej, za izhodni dr. Evsebij Čerkavski. Zadnji, kakor je znano, je bil še ne pred dolgim v Gradci šolski ogleda.

* (Nobenega Slovan a) ne najdemo med onimi škofi in duhovniki, ktere je papež poklical, da bi priprave delali za ekumenski cerkveni zbor, dasiravno se je v Rimu gledalo tudi na narodnost italijansko, francosko, nemško itd. „Torej tudi v Rimu se Slovanje nazaj postavljajo“, kliče to poročevaje dunajska „Zkft.“

* (Knez črnogorski) je povabil ruskega cara h krstu svojega novorojenega sina. Knez Dolgoruki, carjev pobožnik, ima povelje, cara pri krstnem opravilu zastopati.

* (Zmaga v Algeriji), ki so jo pridobili Francozi čez Arabce, imajo, kakor piše nek francoski časnik, svojim novim Chassepot-puškam posebno pripisovati. Delale so pré te puške, kakor pri Mentani čudeže.

Poslano.

9. febr. [Izv. dop.]

Iz Jarenine. V „Marb. Ztg.“ št. 17 se nahaja „poslano“, ktero opisuje, kaj za grozna zločinstva so se na svečnico godile v Jarenini. Pravi namreč: Schulgehilfe retc. podučitelj je svojo iskrenost in gorečnost v tem pričal, ko je (slov.) volilne liste pridno med Slovence marib. št. lenart. in bistrš. okraja razdeljeval.

Gotovo je dopisovalec tega članka lončarska očala imel, ali pa s hudobije iz komara vola naredil, kjer je večje gorečnosti treba, kakor jo je podučitelj imel. Potem je dopisovalec „v gorečnosti“ slabo podučen, in res bi svetoval, ka še bi marsikterokrat v izgledno učilnico polukal. Gorečnost se še le s tem kaže, ako se eno in tisto djanje večkrat z dobro voljo in s veseljem ponavlja. Mislim pa, ako podučitelj svojemu prijatelju volilni list iz prijaznosti podeli, in še celo takemu, kateri nobenega upliva pri volitvi nima, ne more s tem svoje gorečnosti pričati.

Na dalje je brati, ka je to podučitelju njegov „Meister“ svetoval; res slaba izobraženost, ka ta dopisovalec drugega naslova ne zna. Spodobilo bi se, da bi pisal „Herr Musterlehrer“, ktero ime našemu g. učitelju tudi brezdvobeno gre, ker se že dolgo let z dobrim vspehom, za blagor naše mladine v občno zadovoljnost in brez nehanja trudi. Tudi je gola laž, ka bi gospod izgl. učitelj to svetoval in potem je dopošiljavc v „Mar. Ztg.“ toliko časa lažnjivec, dokler ne dokaže, da je njegov dopis resničen. Če pa se nasprotna stranka celo takih oseb boji, ktere nemajo pravice voliti, kaže s tem, da je res na šibkih nogah. Boljše bi bilo prihodnjic, da bi ta najpred pred svojim pragom pométala. Prašam pa: Ali je res nepostavno ravnano, ako učitelj za svoj narod skrbi in rok križem ne drži? — Torej živeli Slovenci in dr. Dominkuš.

Moravski.

Dunajska borza od 12. februarja.

5% metalike 62 fl. — kr.	Kreditne akcije 27½ fl. 80 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. 62 fl. —	London 121 fl. 35 kr.
5% narod. posojilo 67 fl. — kr.	Srebro 118 fl. 75 kr.
1860 drz. posojilo 96 fl. 50 kr.	Cekini 5 fl. 70¼ kr.
Akije narod. banke 692 fl. — kr.	

Dr. Jožef Čuček,

advokat pri sv. Lenartu v slov. Goricah
je odprl svojo pisarno v hramu g. župana Solaka.

živinska, rdeča po 3 gl. 50 kr. cent
siva, . . . „ 2 „ 25 „ „
se dobiva pri

F. Koletniku
v Mariboru